

P. 11-286

Nu se impru-
mută acasă
1982

ANUL I

No. 4 și 5

INMUGURIRI

REVISTĂ LITERARĂ ARTISTICĂ-SOCIALĂ

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

REDACTOR

MIHAIL D. HAVRIȘ

PIATRA-NEAMȚ

ABONAMENTUL :

Pe un an	.	.	60 lei
Pe jumătate de an	.	.	35 "
Pe 3 luni	.	.	20 "

Pentru instituții și autorități 200 lei pe an
Abonamente de sprijin sunt binevenite

4470.
7.
627.

BIBLIOTECA
DOCUMENTARĂ
CRĂȘUL PIATRA NEAMȚ

ION CREANGĂ
SCRIITOR ROMÂN
născut 1827--mort 1889

P
Lai 4

„INMUGURIRI“
 REVISTĂ
 LITERARĂ – ȘTIINȚIFICĂ – ARTISTICĂ SOCIALĂ
 — APARE LUNAR —

Abonamentele de sprijin vor fi binevenite, menționându-se numele fiecăruia abonat într'o rubrică specială.

CUPRINSUL :

Copilăria lui Creangă – copilăria noastră..	„Inmuguriri”
a fiecăruia	
Amiaza (Poezie)	Virgil Tempeanu
La Căpriori pe Grințieș	V. Scripcaru
Ruine (Poezie)	Mihail D. Stamate
Tristețea (Poezie)	” ” ”
Clopotele înalțau osanale	Las̃car Tuduciuc
Toamna	Ion Lungu
Fragment	Mihail D. Havriș
Marină	” ” ”
Mama	” ” ”
Accidentul (Nuvelă)	Mihail Șerban
Răzi Paiată	O. Gh. Diaconescu
Românii și literatura Românească	Ștefan Oană
Lui Christ	C. Tănase
Epigramă	D. Zăhărescu Mălini

Recenzii. – Informații. – Bibliografie.

Copilăria lui Creangă, — copilăria noastră,..

a fiecăruia

În noi, trăiește primul contact cu slova basmelor lui Creangă. Pe Creangă nu-l citești, îl ascuți. Creangă nu scrie, povestește.

Basmul este lumea copilăriei.

Toate copilăriile sunt la fel, — folosind afirmația într'un înțeles relativ. De-aceia „amintirile din copilărie”, ale lui Creangă, ne-au fermecat or'când le-am fi citit: fie copii, fie oameni maturi. Citindu-le, copii fiind, plac, fiindcă regăsim transcrise credincios „năsbâtiile și poznele” noastre. Avem impresia că autorul ne-a pândit și a divulgat părinților totul ce-am făcut. Citindu-le, bătrâni fiind, plac, fiindcă, pentru bătrâni, regretul, este un imperativ categoric. Or'ce om regretă trecutul; numai copilăria, — neștiutoare și fără griji, — este cu adevărat fericită.

Cine, când a fost mic, n'a fugit, la baltă, de-acasă, fără voia mamei?..

S'au, pe care dintre noi nu l-a tentat fructele pârguite din grădina vecinului?..

S'au, câți dintre noi n'au fi preferat să folosească ceaslovul pentru ca să strivească muștele între file, decât să-i silabisească buchea gheboasă și unsuroasă?..

V'ați pus vre-odată întrebarea: de ce amintirile lui Creangă n'au vârstă?.. De ce sunt veșnic proaspete și noi?!.. De ce se bucură de „tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte”?..

— folosind o poetizare din basmul lui Ispirescu cu acelaș nume... Răspunsul îl avem: „fiindcă I. Creangă n'a călcat în „Valea plângerii” — vorbim astfel metaforizând orașul.

Creangă și după ce a venit la oraș a rămas sufletește tot „țăranul din Humulești”, — bădița Ion, dacă vrei. Acest Moldovean din ținutul Neamțului nu și-a pocit limba. Zicala: „vorbește cum ți-i vorba și poartă te cum ți-i portul”, era topită în sângele și apucăturile lui.

A scris fiindcă a simțit nevoia să spuie ce are pe suflet. Dacă a citit la „Junimea,” a citit din îndemnul săcâitor al celor care-l cunoșteau. N'a citit fiindcă-și dădea seama de valoarea lucrărilor sale. Poate în urmă, după entuziasmul provocat în rândurile celor care-l ascult-au să fi'nțeles că la „Junimea” nu numai „boerii” au talent. „Țăranul din Humulești” îi pusese pe mulți în cofă...

Prin realizarea „amintirilor din copilărie” Creangă a răspuns întrucâtva la câteva probleme care se cereau pe-atunci deslegate. — „Ce este arta? artă pentru artă, sau artă cu tendință?!.. Care este legătura dintre viața artistului și operă?..”

Creangă a făcut „artă pentru artă” fără să-și dea seama. Geniul neamului românesc scăpăraseră iarăși, aprinzând, în mâna unuia din ceata iluzinaților epoci, o făclie...

În viața unui om se definesc două epoci: copilăria și maturitatea. Creangă a găsit copilăria, ca subiect de inspirație, mai luminos. Prin până la copilăria devine o preocupare artistică în literatura românească. Creangă face primii pași pe drumul pe care-l va urma mai târziu Barbu Delavrancea cu „Bunicul” și „Bunica” lui, precum și Ionel Teodoreanu cu primul și-al doilea (mai puțin) volum din „Medeleni”.

„Amintirile din copilărie” ale lui Creangă marchează, în tot timpul lecturii lor, aceeași preocupare, aceeași intensitate. Dar ultimile pagini care povestesc viața la Fălticeni și drumul spre Iași îți prevestesc sfârșitul unei copilării, deși întâmplările s'ar cere continuate. În suflet ai impresia definitivului...

„Parcă n'ar mai fi nimic de spus”...

Êști conștient că dacă s'ar mai adăuga un rând ar fi spus prea mult; nu te-ar mai interesa, ar fi de prisos. De altfel și titlul poruncește sfârșitul.

Copilăria s'a'ncheiat, albumul cu amintiri trebuie închis și de-asupra trebuie așezat un buchet de flori.

Creangă a închis albumul.

Buchetul de flori s'a așezat, dar nu de către autor. L-au așezat cei care i-au citit slova: — un buchet de lauri... neuitarea, singura răsplată pentru un artist.

Pe fiecare an ce trece amintirile lui Creangă devin mai noi, mai „copilărești”.

Aceasta fiindcă „bădița Ion” n'a scris pentru nimeni, ci a scris pentru el, pentru bătrânețele lui,

„INMUGURIRI”

Amiaza*)

Cale pe coroana prunilor amiaza
Iar subț nuce colibă umbra și-a făcut;
În câmpia verde ardo jar la soare:
Ies vâpăi din roșii flori de mac hătut.

Liniște nesorită. Tremură căldura
Peste siliști sure: pai ușor spumos.
Satul viu albaște — ● de-argint șindrila.
Prim fânețe-un flutur sboară lenevos.

Boară aromata vine din răstavuri:
Susuș de albine, dangăt de coșuș...
Blând ca o chemare clopotă 'n cizairuri,
Iar de-asupra viei rade-un nouraș.

Virgil Tempeanu

LA CĂPRIORI PE GRINȚIEȘ

SCHIȚĂ

Se îngâna ziua cu noaptea...

La răsărit văpaiea, prevestea Vreamea bună a unei brumate și târzii zile de toamnă.

Plecăm echipați cu arme ca pentru o bătălie și cu provizii în sacii de spinare, ca pentru un drum polar.

Așa pleacă vânătorii în munți !

Găsești în sacul lor,—inafara cartușelor și hranei,—și câte o sticlută cu „întăritor“, o lanternă, un cuțit și chibrituri, pe-deasupra bagajului de povești vânătoarești cu care stau la masă pe rădăcina cu muschiu a vreunui brad bătrân, sau urcă mai ușor coastele prăpăstioase ale munților.

Duăm în piept hățașul ce urcă pe „Piciorul Prelucii“, care trece pela „Șipotul lui Balan“ și pe care drum urmându-l, am fi ajuns în vârful Grințieșului Mare, patria cerbului și a cocoșului de munte. Noi ne-am oprit însă mai jos, la „Căprării“, unde se găsesc mai mulți căpriori și unde-i locul mai îndemânos pentru o echipă mică, cum eram noi de data aceasta.

Eram cu prietenul Gheorghe, vânător svelt și glumeț, cu sfărcurile mustății subțiate și răsucite ca două ghiare de pradă și cu ochi mici, ageri, anume făcuți pentru întunecimea codrilor.

Urcam cu ușurință pe sub bolta crengilor de brad, ca printr'un tunel. Răcoarea dimineții ne împrumuta puteri proaspete. Adierea vântului da glas pădurii ca să-și povestească în foșnet de cetină, tinereța-i veșnică....

Puține vietăți ne ies în cale, deși e viață în acești codri întunecoși. Ici colo, câte-un sturz se anunța prin câteva fluerături vesele,.... sau câte-o veveriță supărată fără pricină de prezența noastră, punea capăt tăcerii codrului cu sunete grăbite,— de imputare,— ...apoi își arăta disprețul, dispărând în desimea crenguțelor din spicul unui brad ca lumânarea.

Era în acest codru fără margini, un freamăt vrăjitor, produs de legănarea ritmică a întregii păduri. Imi părea că sa 'ncis un dans... la care priveau nepăsători și desbrăcați doi moșnegi, Ceahlăul și Grințieșul, pe jumătate în neguri.

Tovarășul mergea înainte. La spate îi atârna, cu cele două unghii de căprior pe capac, o geantă de piele în care ținea cutia cu capse și cornul de cerb cu pulbere.

Pușca o ținea sub brațul drept, gata de tras.

La cocoșe avea o coadă de epure, protectoarea capselor.

Era veche.. adusă din Cordon și descântată de un inchipuit vrăjitor, ca să fie mai cu noroc la vânatoare. Această pușcă nu era scoasă nici-odată ziua prin sat, căci tovarășul pleca noaptea și tot noaptea venea..

O singură zi din an era purtată cu mândrie, la Bobotează. Atunci prietenul o ducea la biserică și o așeza sub masa de ghiață pe care slujia preotul. Când se cânta: „In Iordan, bottezându-te Tu Doamne“... prietenul slobozia două focuri.

Așa era cu mai mult noroc, spunea el. Il provocam:

—Nu ți-i trică să tragi cu vechitura asta?

—Tare mi prieste! Cu ea am prins multe jivine. Câți urși și câți porci am pus eu jos! D-voastră n'aveți să împușcați niciodată cu pușca aceea grijită și fudulă, cât am prins eu cu vechitura asta. Nu-i vorbă că era și mult vânat până la război...

—Și acuma de ce nu i?

—Se vede că l-o alungat tunurile Rușilor și Nemților și l-o împușinat carabinele soldaților, cari au stat aici pe Griuțieș. Altădată plecam pela toacă, și la înopțat mă întorceam acasă cu căprioru 'ori al 'ceva. Erau cărduri...

—„Nu ți aduci aminte că și astă-iarnă am găsit un cărdișor de cincii...“

—A! da! Când i am săpat....

Se începeam poveștile! Isprăvile de vânatoare și alte isprăvi. Imi povestea despre vânătorile din Dobrogea și despre șoimii de-acolo; de viața depe graniță unde stătu-se trei ani, de oamenii și pământul acela din sudul țării....

Și așa urcam mereu cu gluma și povestea în inima pădurii.

—Ia să tăcem căci pădurea are urechi... Și ține mai strâns câinele... Nu-l vezi că umblă cu nasu 'n vânt?...

Codreanu,—cățelul meu,—era al treilea tovarăș.

—Uite urmele căpriorilor! Două-s mai mari, trbuie să fie tapi....

În adevăr, în pământul înfoiat, presărat cu cedină uscată pe care alunecam cu ușurință, se vedeau perechi, perechi, împunsăturile unghiilor unei întregi familii de căpriori și mai mici și mai mari.

—Unde încercăm?

—Aici la „Groapa Căprăriei“....

—Atunci eu rămân aici în țititoare și d-ta scobori cu câinele până unde găsești urmă nouă și culcușuri... Ii dai drumul... Apoi pleci repede în țititoare din pârâu.

—Dar întâlnirea?

—La cel care împușcă, sau... sus... în poiană...

—Dar, vezi, să stai liniștit și să nu tumezi...

Și prietenul dispare repede în desimea brăduților deși ca peria, crescuți la umbra celor falnici

Rămân singur cu foșnetul și măreția pădurii.

Mă așez pe-o cioată cu muschi, de unde puteam vedea mai bine și-mi cercetez arma.

Apoi tăcere adâncă, ca într'un castel părăsit.

Orice mișcare înfioară! Aud până și bătăile inimei... Păsările vin așa de aproape încât mi se așează pe pușcă, confundând-o cu o creangă...

Gândurile aleargă în voie, în această cetate verde unde rugii murelor îți aduc aminte de ochi negri...

Deodată parcă 'mi șoptea în auz un cântec auzit dela prietenul meu:

Grințieș munte rotat

Șapte ani te-am colindat,

Dar nimic nu ți-am luat;

Numa 'ntr'o creangă de brad

Pușcuța mi-am atârnat...

L-am înțeles; mi-a părut pentru prima oară frumos, deși nu-l cânta nimeni, înafara codrului...

...Deodată, tăcerea este tulburată de un sunet. Era glasul lui Codreanu care lătra metalic într'o notă subțire, departe... Găsise căpriorii și-i alunga. Am tresărit pe cioata mea și par'că am auzit mai bine bătăile inimei...

Așteptam...

Glasul câinelui se auzia din ce în ce mai clar, mai tare... Se apropia de mine....

Deodată, un foșnet printre brăduții mici și un pârâit discret de crenguțe uscate. Prin rășiștea din stânga, repede ca săgeata, trece silueta cenușie și sveltă a unui căprior. Ridic arma și aștept trecerea în luminișul următor...

O trosnitură barbară de pușcă... Ecou prelung, purtat din creastă'n creastă și apoi liniște....

Codreanu a încetat și el să mai tulbure singurătatea....

Lângă niște brăduți ce-i fuseră leagăn, stă cu ochi de sticlă, un căprior nevinovat...

Așa-i! nu se poate viață fără moarte!

Și'n această tăcere, plutea deasupra pădurii, cu aripile întinse cruce în lături, un vultur, ca un semn rău al cerului...

Mihail D. Stamate

RUINE *)

Lumină tănuită 'n faptul serii
Coboară peste zidurile sumbre,
Și plopii 'nalți ca niște umbre,
Șoptesc în frunze inneele tăcerii.

Și 'nalte ziduri se ridică'n noapte
Ca urieși de piatră seculară,
Spre metereze sparte se strocoară
Boerii vechi ce-și glăsuiesc în șoapte.

În vale. pârâiașul ne-obosit își spune
Prin glas de ape vechea rugăciune,
Ca un refren de plâns în pacea-adâncă.

O poartă se deschide 'n nori și rece
Răsare luna, peste ruini trece
Și 'mpodobește 'n raze neagra stâncă.

TRISTEȚA *)

Adânc măhnit de-a vieții comedie
Și 'nlănțuit de-a dragostei părere,
Mă înveșmânt în mistica-mi tăcere
Și te evoc pe tine poezie.

Frunzoasa - amintire 'n gând răsare
Și 'n inimă-mi duiocese simțiminte
Și umbre rățacite 'ntre morminte,
Într'un amurg strălucitor de soare.

Și tremurând dorințe 'ndepărtate,
Spre-adânci genuni m'atrage amăgirea
Într'un vârtej de aspră voluptate.

Dar ne-aflând în lume fericirea,
Mă 'nchid în trista mea singurătate
Și'nalț solemn spre Dumnezeu, gândirea.

*) Din volumul „Spre Lumină” de Mihail D. Stamate.

Clopotele înălțau osanale...

O! sărmană, făptură a lui Dumnezeu, te-am văzut, stând cu spatele răzemat de zidul rece și umed, cu mâna întinsă după o fărâmă de pâine!...

Te-am văzut, cerșind cu blândețea ochilor tăi stinși, cu rugămintea susurată de buzele-ți dogorite de arșiță... mila trecătorului!

Și, am văzut ș'aceia, că nimeni n'a fost mișcat, nici impresionat; nimeni nu s'a înduioșat de suferința ta tacită; pe nimeni nu l-a îndemnat inima să te ajute cu o bucățică de pâine, ca să poți potoli foamea, ce-ți da ghies.

Lumea în costume elegante, fremătând de bucurie și voie bună, defila prin fața ta, în chihote de răs, fără să te privească măcar, indiferentă.

Era o zi de Mai; zi de mare praznic creștinesc. Când toată suflarea credincioasă într'u Domnul Isus părea mai blândă, mai blândă, mai îngăduitoare par'că, mai cucernică!

Clopotele înălțau pioase, osanale de mulțumire și recunoștință Cerescului Dumnezeu, pentru biruința Fiului Său Cel de o Ființă, asupra morții.

Firea era investmântată somptuos în haine de Dumnezească sărbătoare. Florile copacilor palpitau în aurul exuberant al soarelui de Mai.

Pretutindeni plutia o mireasmă proaspătă, îmbătătoare. Păsările văzduhului în triluri săltărete, se sbenguiau printre crengile castanilor înbroboțiți în verde-plăpând.

Iar tu, chip omenesc, imobilizat pe lespeda rece de piatră, lângă păretele ros până la tencuială, tăcea-i resignat cu privirea fixă, și cu buzele încheștate.

Pe urmă, ne-mai putând rezista durerei uriașe ce-ți puneă junghiuri și te'năbușea, ai izbucnit în hohote de plâns spasmodic, zguduitor.

Pe dată obrajii ți-s'au brăzdat înfiorător, de șiroaele mari, formate din boabe de rouă sclipitoare. Dar nu s'a găsit nimeni

să-ți împărtășească chinul ce ți răpia și ultima vlagă. Nimeni nu căuta să te mângâie, barem cu vorba, cât de cât!

Treceau pe lângă tine, ca pe lângă o statuie cunoscută, fără însemnătate. Sau, ca pe lângă o sperietoare de păsări hăpărețe, căci la dreptul vorbind, ești aidoma unei fantasme, într'atât ai sleit de puteri. Bătrânețea și privațiunile vieții nelegiuite te-au învins, te-au cotropit pe de-a'ntregul.

Ai ajuns un sfrijit din stejarul de altă dată, cu spatele încovoiat, cu fața scorojită și accidentată de bube respingătoare, urâte, întocmai ca sârmanul Lazăr, de lăsat pradă foamei și durerei toride.

Tristă epocă a vieții omenеști!...

Și, ori cât m'a impresionat de mult durerea ta, tot am urmărit, dintr'un colț de stradă, până unde poate să se întindă egoismul și răutatea omenirii de azi; mai apoi, te-am văzut cu adevărat, cum ai fost alungat de piciorul semenului tău, mai dihai ca un câine, apostrofat cu vorbe mârșave:

— Haide!.., Pleacă'n altă parte! Ai înpuțit aerul aici!

Însă, nu dispera, sârmane om! Nu mai plânge! Îți spun și eu acuma, că oamenii sunt așa: pizmătăreți și lacomi; un nămol de răutate infinită.

Rabdă!..

Rabdă fără cârtire toate meschinile lor atitudini! Atunci vei vedea fericirea vecinică, așa cum spune Scriptura

Gândește-te numai la Fiul Omului, care s'a jertfit și a înviat pentru mântuirea și iertarea păcatelor omenirii; și atunci vei învinge mai cu ușurință, toate nenorocirile ce-ți sunt hărăzite de soartă, spre a-le îndura pe pământ.

Mângâie-te, făptura lui Dumnezeu!

Cel ce-a flămânzit și-a însetat pe pământ, va intra în sânul lui Abraham!...

Lascar Tudociuc

La vetrele familiare se formează sentimentele și obiceiurile cari hotărăsc asupra fericirii publice.

Mirabeau

Lui V. B.

cu ocazia vizitei la M-rea Slatina

Al venit la Monastire
Loc ispașnic și de chin,
Și'n loc să miroși a tămâie
Eșit-al mirosind a vin.

D. Zăhărescu Mălini

TOAMNA *)

*Bat stropii reci de ploaie 'n geam,
Pe dealuri bate vântul,
Și frunze zboară de pe ram
Acoperind pământul.*

*Copacii greu se înconvoaie
Cu jalea toată la pământ,
Și vânt amestecat cu ploaie
Alungă toamna la mormânt.*

*Pe geamuri stropii se preling
- Ca lacrimile de durere,
Ce curg pe fețe ce se sting,
Și'ndură toate în tăcere.*

Ion V. Lungu

Râzi Paiată

De Ovidiu Gh. Diaconescu

*Tot mereu te 'ntorci spre mine
Și mereu ai altă față,
Ce dispăre și iar vine
Dar tu râzi, tu râzi paiată...*

*Lacrămi nu sunt să mai pice
Ochii se atundă 'n ceață
Și atunci tu îmi vei zice
Ce tot stai ? mai râzi paiată...*

*Mă căznesc să-ți fac plăcere
Dar s'a rupt firul de ață
Tu te miri de-a mea tăcere
Și-mi șoptești..... hai râzi paiată.....*

*) Din broșura „Ghiveci”.

ACCIDENTUL

Par'car simți și azi o durere ascuțită, în spate, sub omoplat.

O smucitură, și căzătura a făcut-o să-și crâmpoțească buzele între dinți de durere. Isbitura nu i-a putut opri cavalcada gândurilor fragile.

I-a intrat os prin os, așa cum intră, la mașini, pistoanele în cilindri. Apoi s'a întins; dar au cuprins-o cărcei în trup și s'a sgârcoit ca o bucată de șoric pe jăratec.

A strigat. Nu și-a auzit glasul, dar ecoul s'a prelungit la infinit în corpul ei, ca'ntr'o cameră spațioasă goală. Sunetele strigatului s'au dogit când i-au pătruns în cap. Fiind-că au cutremurat-o puternic, au zăpăcit-o. A simțit o căldură umedă la șira spinării, par'că i s'ar fi scos măduva cea veche ca să fie înlocuită cu alta nouă mai caldă și mai impresionabilă.

Nu-și simțea spatelul, dar o gădila, așa cum te gădila un paiu în ureche. Era ceva rupt în ea, sau poate era chiar ruptă în două! Se mira cum mai poate judeca, cum de mai trăește. Voi să se ridice și nu reuși. Nu putea nici să voiască. Poate nici nu mai trăia. Murise? Nu!..

Mai auzi câteva secunde sgomotul făcut de roțile căruței. Vibra pământul sub ea. Sgomotele se împrăștiau și se adunau iarăși îngrămădindu-se în trupul mic și netrecător. Voiau par'că s'o umple, s'o umfle, s'o înalțe, s'o ridice sus, sus, tot mai sus, și acolo să plesnească în mii de bucăți. Nu voia să moară; se temea de moarte. Simți un izvor cald, gâdilitor la colțul ochiului. Plângea.

De sus a picurat plumb cald în trupul ei..

Sgomotul făcut de roțile căruței nu se mai auzi; trăpăiră, în schimb, pași. Fiecare pas făcea să vibreze pământul și fiecărui vibrație, îi lovea carnea, îi dădea câte un pumn. Impresiunea dureroasă fugea se ascundea în buricele degetelor dela mâini și picioare. I se useau fibrele nervilor în corp..

Ochii mari deschiși nu distingeau nimic. O pată mare—albă—, sus. Scânteii mici, de o albeață și mai curată îi ardeau pleoapele.

Au apucat-o patru mâini butucănoase și noduroase. Par'că o lovea cineva prin somn. Voia să plângă și nu putea. Voia să fugă și picioarele-i erau legate.

Se petreceau toate ca'n vis.

—„Tania“...

O striga cineva din fundul pământului.

Și înc'odată lung, lung și piictisitor.

—„Ta-a-a-ni-i-i-a-a-a-a...“

Și scânci un sughiț de plâns pe buze. Tania?! Par'că pe ea o chema astfel. Da, își aducea aminte bine, acum, când se juca împreună cu fratele și sora ei,—Gigel și Fifi—în grădinița cu flori de-acasă și numai ce auzea pe bunica chemând:

—„Tania.. Nia“...

Așa o desmerdau acasă. Când o striga, o luau ceilalți doi la fugă și ea mai mică nu putea să se ție de ei și rămânea în urmă. Desperată înce-

pea să plângă și pentruca să se răzbune se trântea în iarbă, și nu voia să mai facă un pas. Bunicuța venea cât putea de repede, o lua în brațe și tot ea „Nia bunicuței“ se alegea cu mai multe „boane“.

Tania era atunci în brațe și frații ei, jos. Se uita la ei de sus, disprețuitor și mândru. Intotdeauna a fost învingătoare.

Acum auzea o voce strigând-o, dar nu era vocea bunicuței, - caldă și iubitoare. De-aceia nici nu se gândi să se scoale. Nici mâinile care au apucat-o nu erau ale bunicuței, căci ale ei erau ca de cattifea, ca niște pernuțe. Acestea care au prins-o acum îi intrau în care și-i făceau „buba“.

O purtau pe sus căci simțea gol sub ea. Ii era frică să n'o soape jos. Au așezat-o pe fânul din căruță, încet, ca pe un sac în care se află lucruri ce s'ar putea strica. Miresme îmbătătoare îi năvăliră pe nas și gură; s'au strecurat și i s'au pierdut sub piele.

I se ușura povara cărnii. O oboseală dureroasă îi inunda corpul. Nu mai putea să judece. Mai auzi încă odată, — scâncit — numele ei, strigat de aceiaș voce și nu mai știa nimic.

Când s'a trezit a trebuit să sbată de câteva ori pleoapele, să-și culeagă gândurile răvășite în cădere cum semprăstie un lichid dintr'o sticlă pe care ai scăpat-o de pământ. Se muncea să înțeleagă unde se află, și de când?!... Totul era încurcat în mintea ei. Reuși să recunoască odaia; era aceeaș în care locuise și ieri și alaltă-ieri, și intotdeauna, decâte-ori tata a trimis-o aici, la țară, la bunicu.

Lângă pat nu se afla nimeni. Auzi șoapte în odaia de alături, dar nu reuși să distingă nici un cuvânt. De ce-au culcat-o ziua namiaza mare? De ce era așa liniște în casă? Și de ce cei de alături vorbeau în șoaptă, par'că s'ar fi temut să nu-i audă cineva?...

Voi să se ridice, să s'apropie de ușă, s'asculte, dar nu reuși. Era ținută în cuie, pe pat. Incepu să strige neputincios. Pe ușa scundă bătrânească intră un țăran bătrân, voinic și înalt. Când s'apropie de pat și s'aplecă deasupra i se păru că se prăbușește plafonul peste ea. Țipă ascuțit, dar reținosecând pe tata-mare inima îi crescua ca de o mare bucurie. Bunicul o mângâie și-a rugat-o să nu plângă, să fie cuminte și să nu spuie nimic, din cele ce-a pățit, părinților.

Tania i-a promis, dar întrebarea provocată în mintea ei de vorbele bătrânului a persistat, ca o melodie care obsedează un suflet, și după ce-a ieșit acesta s'a cercetat cu frică și neîncredere. „Ce-am pățit?..“ Nu-și amintea să fi pățit ceva, dar vorbele bunicului au pus-o pe gânduri:

— „Dar, dacă chiar am pățit ceva?“...

Simți o împunsătură de ac în șale, sus, sub umăr și gemu. Durerea, îi aprinse în minte o bănuială. Ce? N'ar fi putut spune. Și fiindcă nu știa nici sigur, nici precis părăsi întrebarea. Incepu să plângă înăbușit, cu pumnii vârâți în orbitele ochilor. Din când în când săgeți calde îi străpungeau spatele. Tresărea, asculta sunetele din trupul ei și se înspăimânta ca de un rău pe care-l presimți, dar nu-l poți prevedea. Se desprindea parcă os de os, iar când se mișca scârțiau ca ruginite.

Peste câteva zile n'a mai durut-o și bătrânii i-au dat voie să iasă din casă. Slăbicioși tare. Pielea i se întinsese pe oase. Simțea un nod în gât și-o supăra permanent sub umăr, lângă șira spinării. Ca să nu fie stingherită trebuia să țină capul plecat pe-o parte. Nu putea să se culce decât pe stânga. Pe spate nu putea să doarmă niciodată. Avea sub ea ca un „delușor“ care o supăra și-o necăjea. Când se desbrăca întindea mâna peste umăr sau pe

sub brațul celălalt și se pipăia dar nu afla nimic. În mișcarea și îndoitura pe care-o făcea, ghemul din spate dispărea. Dar când se întindea din nou pe spate „delușorul“ apărea ca și cum iar fi vârat cineva pumnul dedesubt.

Într-o zi i-a venit un gând minunat. S'a desbrăcat, s'a dus în fața oglinzii și s'a uitat peste umăr. S'a speriat de cea-ce—a văzut și-a început să plângă. Ii creștea și ei pe corp, așa cum văzuse într-o zi, în baie, că avea și sora ei mai mare,—Fifi Numai că lui Fifi îi creșteau două umflături, —ca două prescuri, diu care se face anaforă pentru credincioși— și pe piept, pe când ei numai una și în spate sub umărul drept.

S'a îmbrăcat și n'a mai plâns, dar în aceeaș seară, când bunicul a venit acasă s'a cerut la oraș. Bunicul a zis „nu“, dar ce a plâns și bătrânul ne-fiind om rău a zis „bine“.

A doua zi au plecat. De astă-dată Tania nu s'a mai jucat pe marginea cărutei ca atunci când venea dela câmp cu bunicul și cu alt om din sat.

Cum a ajuns acasă, a chemat pe mama și fără să-i spună ceva, s'a desbrăcat și i-a arătat. Aceasta când a văzut a și-nceput să plângă. Tania a întrebat-o mirată :

—„Dece plângi? Parcă Fifi nu are, și încă două?”

Dar mama a trimis pe Gigel și l-a adus pe tata dela birou; acesta cum a văzut s'a dus îndată și l-a adus pe doctorul Pleșu, de care Taniei îi era tare frică. Doctorul după ce a căutat-o a spus vorbe rele, căci mama a-nceput să plângă și mai tare, iar tata s'a dus în curte la bunicul care era la cărută și-a vorbit cu el. La început liniștit și cumpătat, dar pe urmă a început să țipe, să dea din mâini. Tania privea pe geam și nu pricepea de ce tatăl ei, care altă-dată vorbea atât de încet, încât do-abea îl auzea, acum vorbește așa de tare.

Bunicul n'a spus decât vre-o câteva vorbe și-acelea cu capul în jos, și-a înhămat caii și-a plecat fără să mai vie să-și ia rămas bun dela coi din casă.

Din ziua aceia Tania nu l-a mai văzut, pe bunicul.

Tata a venit în casă și i-a spus,—desperat—mamei adevărul. Pe Tania o călcase cărăuța bunicului. Osul era rupt; doctorul spunea că este prea târziu să fie dat la loc, fiindcă începuse să crească.

Se putea doar pune în corset de ghips, dar numai pentru ca să-i împedice o creștere exagerată.

Părinții Taniei nu s'au dat înapoi dela nici un sacrificiu ca să-și vindece copilul. Au cheltuit, s'au sbuciumat, au purtat-o prin străinătăți dar totul a fost în zadar. Tania a rămas așa de mică și slabă ca și atunci când i s'a întâmpnat nenorocirea și când avea numai opt ani.

Dar dacă trupul s'a nehircit a crescut mintea. Simțurilor,—foarte dezvoltate —le datora un fin și pătrunzător spirit de observatic. Era dornică de viață, dar fiindcă infirmitatea îi stăvilea accesul în societate a voit să cunoască lumea din cărți. Și-a cunoscut-o. Era poate o cunoaștere superficială, dar fiind ajutată de un înalt simț al pătrunderii și al prevederii nu putea fi înșelată de realitate de care uneori se lovea. A sorbit cu aviditate hrana cărților. Din cărți s'a deprins să suporte cu resemnare și nopăsare poreclele colegelor care-i strigau „cocoșato“ sau mai urât „gheboaso“, sau lipsa de bun simț și neomenia indivizilor care se opreau în drum ca să se uite după ea.

Nu-i mai păsa de nimic și de nimeni. A cules cu avânt înțelepciunea slovelor și și-a însușit-o. Numai câteodată când își aducea aminte c'ar fi putut să fie și ea om ca toți oamenii, i se umpleau ochii de lacrimi. Nu s'a plâns

nimănu-i niciodată și n'a blestemat pe cei vinovați de nenorocirea vieții sale.

Acum după atâția ani, când a terminat de învățat ce-or mai putea-o mulțumi ?...

De multe ori îi apărea această întrebare în cuget. Minteia ei cucerise de mult filozofia vieții, dar răspunsul la această întrebare rămânea tot necunoscut. Dar într-o zi destinul îi opri pașii miniaturali în fața căruciorului de paralizic al doctorului juridic Ipear Balomir. O existență, de prisos, o viață pe care dacă moartea ar fi învins-o nimeni n'ar fi avut dreptul să protesteze. Zece ani trecură de când boala îl țintuise în pat. I se ascuțisără trăsăturile, pielea îi căpătase o paloare de cadavru, dar dramul de viață care mai rămase în acel trup mâncat și uscat de boală, nu se lasa învins.

Tania, care terminase în acel an studiile căpătase în sanatoriul unde se afla și Ipear Balomir un loc de contabilă. Funcțiunea ei nu era de-a vizita bolnavii, dar fiindcă suferise și ea, știa ce 'nseamnă o mângăere pentru un bolnav. De-aceia nu progeta de a o da oricui, cu multă dragoste. Vorba ei prindea întotdeauna. Acei care-au suferit știu să pătrundă sufletele celor care suferă. Astfel în apostolatul ei, se 'ntâmplă ca eforturile fără succes ale lui Ipear Balomir de-ași schimba locul, să-i atragă privirile și să se oprească tocmăi lângă căruciorul acestuia.

Cunoașterea anunilor persoane îți poate lumina viața întreagă. O privire, un cuvânt și scapărul o prietenie care nu se va stinge atâta timp cât una din existențe nu va dispărea. Prietenii adevărate sunt rare.

Tania, cu greu, dar îi ajută bolnavului să-și schimbe locul

Cum Tania era mică, mică, paralizicul nu putuse să vadă cine-i purtase căruciorul cu spătarul lui înalt. Dar când văzu alătura cea ființă care îi se uita cu atâta melancolie în priviri, de par 'că s'ar fi rugat să n'o bruscheze, să nu fie supărat că i-a ajutat să mute căruciorul, simți un val de sânge cald umplându-i inima, și ochii lui stinși fură luminați de o mulțumire adâncă și proaspătă.

Acea privire o determină pe Tania, ca să nu mai treacă o zi fără să fie lângă prietenul ei.

Era o prietenie duioasă, — necondiționată, lipsită de orice interes sau scop, — care-i încuraja reciproc și le înzecea puterile ca să-și suporte fiecare cu o rosemnare impresionantă tragedia vieții lor.

De-aceia Tania n'a găsit nimic nou, nimic curios în vorbele lui Ipear Balomir care într-o zi a îndrăznit să-i declare că în sufletul lui poartă mai mult decât o prietenie.

Tania când a auzit aceste cuvinte a ridicat mirată din sprincene și i-a răspuns cu glas mirat :

— „Dece mi-ai spus ? Crezi că nu știam ? Se potrece acelaș lucru și cu mine“....

Apoi a închis ochii ca și cum s'ar fi gândit la ceva de care cu grea îți poți aduce aminte. Un zămbet trist, cu o amintire de album, i-a înflorit pe față. A început să plângă scâncit.

Ipear Balomir a văzut și s'a sbătut în căruciorul lui.

Neputincios, s'a reseminat, dar a ridicat mâna stângă, singura pe care o putea purta și o lăsat-o odihnitor, ca după un efort enorm, pe brațul Tanicii.

Se 'nchegase între aceste două suflete o iubire neputincioasă ca și stăpânii ei.

ROMÂNII

ȘI LITERATURA ROMÂNEASCĂ

(Urmare din No. 3)

Setea de libertate socială, l-a făcut pe Român să iubească singurătatea, nu însă ordinea. Tocmai de aceea, strămoșii noștri au căutat să trăiască timp îndelungat în munți și în păduri, unde găseau cel mai bun adăpost. Iubirea Românului pentru natură și adâncă-i pricepere pentru frumusețile ei, răsare neconținut, din operele sale literare: un Eminescu în poeziile sale lirice, un Alexandri în pastelurile lui, Sadoveanu în nuvelele sale, — apoi doinele noastre cu acel „frunză verde” — o dovedesc cu prisosință. — Cine citește bogăția de proverbe ale poporului nostru, vede cât de adâncă, de umană și de artistic formulată, e filozofia ce se desprinde din proverbele originale ale Românului. —

Dar, ceiace va bate înainte de toate la ochii celui ce urmărește evoluția istorică a poporului nostru, este siguranța cu care el, în momente de criză acută, a găsit — povățuit de conducători înțelepți, — drumul drept. Vedeți numai istoria celor din urmă 100 ani, și comparați cele petrecute la noi — cu cele ce s'au petrecut la Unguri și Ruși. Revoluții și dinastii alungate; la noi o evoluție — fără sguduirii sociale — de emancipare

Priviți desvoltarea limbei noastre literare și o comparați cu ceiace s'a întâmplat la Greci și Unguri.

La noi, limba armonioasă așa cum s'a cristalizat în curs de veacuri, a rămas aceiași — pe când la Neogreci — vedem o limbă literară factice, apropiată atât de mult de a vechilor Eleni, încât poporul nu o poate înțelege. Tot așa Maghiarii, din graiul moștenit, au făcut o limbă hibridă, plină de cuvinte inventate sau traduse din alte limbi.

Vederea limpede cu care Românul trece prin viață, — filozofia sa senină și predilecția sa pentru forma frumoasă și ținuta elegantă, — dărnicia sa și mai cu seamă „omenia” — sunt desigur în mare parte, moșteniri dela strămoșii noștri de rasă Mediteraniană, cu vădita lor predispoziție către tot ce e armonic. Căci cel puțin o parte din ceiace ne-au transmis înaintașii noștri, este în firea noastră latin.

Și dacă în condiții foarte grele, — aproape 2000 de ani —

neamul nostru, în mijlocul altor neamuri, s'a putut menține cu caracterul lui, — asta nu prin violență, nici prin prestigiul culturii lui, ci prin puterea de atracție ce i-o dădea superioritatea inteligenței sale și frumusețea sa fizică și sufletească.

Cu greu vom găsi un popor care să se fi adoptat în timp scurt, formelor de civilizație apuseană, ca poporul Român.

Șt. Oană

FRAGMENT *)

Urcând calvarul vieții și bând din
a ei cupă,
Otrava ce-a lăsat-o pierduta năzuință,
Veți ști abia atunci ce 'nseamnă
suferință.

Urcând calvarul vieții și bând din
a ei cupă,
Minciuna sângerândă, eterna nedreptate
Nu plânge, că doar lumea-i zidită
din păcate...

MARINĂ *)

De pe terasă privesc marea
Ce și-a pornit la drum arnata
De valuri mari... Turbată-ți maroa;

Și bărcile se sbat ușor, mereu,
Ca de tidă gândul meu...
Și gândul meu se sbate 'n larg ca
barca....

Mihail D. Havriș

MAMA

„O mamă dulce mamă“..

EMINESCU

Cine își cinstește părinții, pe sine însuși se cinstește.

Copilul bun și-a dat cu bucurie inima, părinților care i-a dat viața cu îngrijire sfaturile și educația prin care a putut el deveni ceea ce este azi. „Câte îngrijiri, supărări, dureri, nopți de nesomn, nu i-a costat pe bieții părinți“?... iată cam în ce fel se 'ntreabă și socoate — copilul ajuns la majorat — cam ce anume ar datora el pentru acestea toate.

*) Din broșura „Ghiveci“.

Ceia ce sădește mama, puțin se mai poate modifica. (M-me Merchef Girard).

Femeia este aceia care cimentează primul fond în educația copiilor și—în general— a popoarelor. Această soartă e hotărâtă prin firea ei întâi, iar în al doilea rând prin acel rol mare care D-zeu i l'a dat să-l joace în viața omenirii, adică rolul principal: de a fi mamă.

Iubirea de mamă a rămas și rămâne să fie neștearsă pentru viață, în mintea și sufletul copilului.

Mama, prin calitățile sale nobile, prin aspirațiunile sale blânde înalță sufletul, învelindul în dragoste, blândețe și speranțe vii înspre mai bine, ferindu-l de puhoiul răutăților, patimilor care duc la perzanie. Dragostea și gândul la mamă, pe câți nu i-a făcut să se'ndrepte și pornind pe calea cea dreaptă să culeagă lauri!?. Scapați din drumul pierzării și ajunși pe drumul ce duce la glorie, cei mai mulți au zeificat numele de mamă și în preajmă aflându-se au plâns de bucurie, de fericire.

Lacrimi de iubire... ce nici-odată nu vor seca la acei ce cu adevărat își iubesc părinții...

O mamă bună prețuește o sută de profesori (Herbert).

Copii mamelor celebre au ajuns eroii națiunilor îmbrățișând virtutea și gloria, fiindcă educați au știut să înfrunte obstacolele ce i s'au pus în cale. Prin ele și prin copiii lor s'a constituit fericirea individului și progresul sănător al societăților, al statului.

Se știe că fiecare mamă poate deveni celebră prin educația fiilor ei.

O mamă bună e și aceia care știe a insufla copilului încă de mic aspirațiunile și sentimentele sale. Mama e dascălul școlii „plămădirii caracterului”. Și fiul bun iubește părinții la orice vârstă. El e totdeauna cu respect față de ei iar onoarea sau cariera sa fericită ce a capatat-o datorită lor, le aduce ca omagiu și ori cât de ocupat ar fi cu grijele unui nou cămin, păstrează pentru ei, pentru trecutul său cu copilăria-i duioasă, o parte din sufletul său.

El simte o bucurie și e fericit când revine sub acoperământul părintesc. Nu uită niciodată și totdeauna gândul îi este la dragostea adâncă și desinteresată a mamei sale, la truda și munca continuă a tatălui său, la durerile, la zâmbirile, la lacrimile lor... și o va spune tuturor că acestea sunt incomparabile, și că nu le va putea înapoia niciodată...

Ah! cât am primit dela ei... și cât le putem da!...

Nimica toată! Tributul iubirii!... Dar mult pentru acei ce'l dau la timp!.....

O! Mamă! Scumpă ființă mie! Scumpă ființă aceluia ce
a avut fericirea a te avea în viață!

O! mamă! cel mai frumos și mai slăvit nume nu e oare
al tău? Ce simbolic răsună cuvântul: mamă! O armonie ce te
face să tresari, și uitând de vremurile prezente cu realitățile
ei, scobori cucernic în cripta trecutului pentru ca în evocarea
dulcelor și frumoaselor amintiri să retrăiești o clipă la sânul
mamei. să adormi în „nani, nani copilaș, puiul mamei dragă-
laș”, să regreți apoi și mintea să îți se întunice când revenind
la realitate vezi nimicuirea vieții acestui om!

Regreți după leagănul copilăriei!

O! mamă!, ființă sfântă mie! Ființă sfântă aceluia ce în-
țelegându-ți sacrificiul tău pentru ei, pentru fericirea lor, te
adoră și fac din tine un cult, o icoană dată posterității!

O! maica noastră, a tuturor ce te iubesc pe tine, ne-ai
dat viața în sudori și suferinți—uneori în durerile cele mai în-
grozitoare, căci așa îți e menirea'n veac—și ai chinuit în viață,
dându-ne de cele mai multe ori bucățica dela gura ta, pentru
a ne vedea fericiți, mari,... pentru a ne vedea așa după cum
ți era dorința ta mult arzătoare.

Ai plâns și veghiat la patul de boală! Ai pierdut nopți
întregi, ani, zeci de ani, și chiar uneori viața, pentru cine oare?

Pentru noi! pentru noi, fii tăi iubiți.

O! mamă sfântă, isvor nesecat de cuvinte armonioase, de
melodii, cântece duioase, de desmierdări și priviri îngerești,
de zâmbiri Dumnezeiești ce dau viață, de iubire curată, de
sănătate, de tot ce poate da o mamă iubitoare pentru fii săi!

O! mamă, în veci bună, iubitoare și senină pentru fii tăi,
primita i din partea lor, obolul—cel mai mic chiar—de recuno-
ștință duioasă și curată pentru supremul sacrificiu? Da! căci
dragostea din suflet pentru ființele dragi, cât și amintirea lea-
gănului copilăriei le a impus și le impune'n veci această datorie
sfântă a recunoștinței! Oare ascultarea sfatului tău, nu îți a fost
și îți este și acum una din cele mai pioase recunoștințe a fiului
către tine?

Oare, nu tresaltă inima ta de bucurie și fericire când fii
tăi aleargă cu dragoste curată în brațele tale, o! maică!, în
veci primitoare și deschise pentru ei?

Oare, nu e deajunsă recunoștință pentru tine, când ochii
ți se lăcrămează de bucurie că fiul tău sau fiica ta urmează
în viață calea cea dreaptă și adevărată ce duce spre Domnul
Dumnezeu, ce din frageda copilărie le-ai arătat-o?...

Mama a cărui fiu umblă pe căi rătăcite, ale desfrâului, ale

RECENZII

Leca Morariu. Eminescu. Note pentru o monografie. Fascicola 1. cap. VI copilăria lui Eminescu și cap. VII: Eminescu elev. Suceava 1932.

D-l Leca Morariu și-a format un cult din cercetarea operei și vieții marelui Eminescu. O pătrundere fină, înțelegătoare, combină situații și întâmplări, — analizează stări sufletești, face legătura dintre diferite atitudini în fața vieții, pentruca de-aici să deducă neverosimilitatea unora din afirmațiile unor cercetători trecuți, care-au scris pentruca să se facă cunoscuți scriind despre marele poet, iar nu pentru iubirea de adevăr și frumos.

Imi face impresia că D-l prof. Leca Morariu s'ar lua de piept cu Dumnezeu pentru siguranța afirmațiilor D-sale. Are și dreptate. Este naturală această atitudine când ești conștient că adevărul este numai și numai de partea ta.

«Eminovicii făceau parte din categoria originalilor ceea ce va să zică erau ca nealții sau cel puțin ca nemajoritatea celorlalți. Dar cele mai precoce simptome ale originalității, pare a se fi manifestat cu deosebire la copilul Mihai Eminovici... scrie d. L. Morariu. Mihai și nu Mihail. Cercetătorul de față vrea să puie la punct o problemă care a neliniștit și preocupat mult cercurile literare. Eminescu iscălia Mihai deci Mihai Eminescu. Pentru noi este o chestiune de mică importanță, cu l sau fără l în coadă Eminescu tot mare rămâne. O cometă nu se micșorează dacă i s'a desprins din coadă o piatră.

D-l L. M. este și un revoltat. Are dreptate. Barbaria și mania distrugătoare a celor mici la suflet este proverbială. Casa lui Eminescu numai este în urma acestei manii.

Eminescu ne apare din rândurile acestei broșuri, ca un proroc, ca un apostol.

O aureolă de basm de misticism îi incununează fruntea. Aceasta se explică numai prin faptul că: nu se poate cere unui îndrăgostit de subiectul său să scrie altfel decât cum a scris d. L. M. Prin d. L. M. am câștigat un prețios contribuitor la cunoașterea lui Eminescu om și artist.

Stilul broșurei cald și plin de iubire de adevăr și frumos, te farmecă și citești până la ultimul rând ca și cum n'ai mai fi auzit niciodată de Eminescu.

D. Leca Morariu este un mare înțelegător. Una din calitățile pe care n'o au mulți oameni în ziua de azi.

Făt-frumos Nr. 3-4 Anul VII Suceava

Desigur cea mai bună revistă din Bucovina, cu un bine conturat caracter regional este «Făt-frumos» de sub direcția d-lui Leca Morariu.

Numărul de față, dublu, este închinat celui care a fost marele român și neobositul culegător de datini și credinți: Simion Fl. Marian, despre care D-l Victor Morariu scrie: «Un sfert de veac dela moartea lui S. Fl. Marian» (24 Apr. 1922) iar D-l Leonida Bodnărescu „Simion Fl. Marian și ceilalți”.

Bucovenenii au un lăudabil dor: acela de ași iubi până la fanatism înaintașii.

Este singura caracterizare, pe care o pot face rândurilor pline de iubire și admirație față de unul dintre acei «care are meritul de a fi apărat cu vrednicie și cu hotărâre drepturile neamului românesc din Bucovina robită», cum scrie D-l V. Morariu în articolul d-sale.

— Pe D-l Tiberiu Crudu, nu l-am știut scriitor. (Il știam doar ca un sever director de școală normală).

La fel, nu mi-am putut închipui că ar putea fi și glumeț (Numele d-sale când îl pronunți îți trec fiori pe sub piele).

Dar am fost înșelat în amândouă direcțiile și spre lauda D-sale.

D-l Tiberiu Crudu este și scriitor și glumeț. Fragmentul «ceasul ispitei», din povestirea «De vorbă cu maica Frâsina» ne pune în față un talent viguros, un stil corosiv și stăpânit care aduce mult cu stilul «Amintirilor» lui Creangă și siguranța compoziției lui Bătescu-Voinești sau Gh. Brăescu.

— Tot despre D-l Tiberiu Crudu și tot în Făt Frumos.

Scrie L. Botuș, note-biografice și concise caracterizări.

Șchițasem cele câteva rânduri de mai sus, când am ajuns aceste rânduri. Nu rectific nimic. Cred însă (sau cum spune L. Botuș), că dacă până acum n'am auzit de scriitorul Tiberiu Crudu nu este vina acelei «critici protagoniste, care ia stat în cale cu o indiferență pe cât de semnificativă, pe atât de nedreaptă», ci vina trebuie mai curând căutată în acel destin crud al unora dintre iluzinații epocii care niciodată n'ajung unde simt ei că ar putea s'ajungă.

Cearta desamăgiților și nedreptăților soartei este mai mare decât socotim.

— Articole însemnate mai semnează: D. Murărașu, I. E. Torouțiu, Ovid Țopa, G. Ionescu, (S. Fl. Marian și pentru cultură), Al. Ieșan etc. etc.

Remarcăm poeziile de sub semnăturile: G. Voevidca. Pan M. Vizirescu și Aurel V. Singer.

Cronica bogată și interesantă.

„Moldova literară”. Anul VI Nr. 7-8

Moldova literară? Să se reducă oare scrisul Moldovei noastre la pana D-lui Filimon Rusu?!..

Moldova literară: un titlu pretențios în fața unei realizări neexistente.

Schimbați-vă titlul și vom mai sta de vorbă; altfel vom fi inclinați să credem că Moldova-i în lună și trăim în secolul. . năvălirilor barbare.

„Tinerimea română” No. 10 anul XLIX.

Revista aceasta nu este o revistă literară, dar este o revistă educativă; și este destul.

Numărul de față ne pune în fața unui duios necrolog la moartea generalului Traian Moșoiu, apoi o cuvântare a D-lui N. Iorga: «Ce trebuie să fie școala românească», altă cuvântare cu ocazia distribuirii premiilor a D-lui Nae Dumitrescu, președintele societății „Tinerimea Română”; Liviu Codarcea scrie: „Jubileul de 54 ani Soc. Tinerimea Română.

Cronica în parte interesantă, dar în parte pătimășă. Să fim drepți și să nu credem cele scrise aici: „România literară” care se lasă ușor pe panta injuriilor țigănești spre a satisface ifosele puerile a vre-unui colaborator reclamagiu.

„România literară” este una din revistele de frunte din țara românească. Bogată în material (deși cu puține pagini, pentru prețul ridicat) și bine informată merită laudele tuturor pentru situația care le-o dă tinerelor talente și posibilitatea de a se afirma.

Imi vine să cred că „Cronicarul” Tinerimei române este un „exfavorit” al „României literare”. Căci de ce s'a legat tocmai de aceasta pentru a face comparație între două reviste care au cu desăvârșire deosebite programele și realizările...

M. Ș.

„Grai moldovenesc” Anul I Nr. 2-3 Iași

Prin prețioasa îngrijire a poetului Delafântănele întâlnim în paginile acestei reviste valoroasa colaborare a d-lui Mihail Sadoveanu. În „Dobrotici-domn» – marele prozator, în urma unei plimbări tăcute pe malul mării ne dă pagini de înaltă simțire și duioase evocări.

Alături de cunoscuții poeți Radu Gyr și Delafântănele mai semnează versuri Alex. Șendrea, Nae Râșcanu și Dum. Gavril Popa...

O prețioasă și reușită transpunere în nemțește a poeziei «Luna codrii îi pătrunde» semnează D-l Ioan Longhin Neculau.

V. V. Cărăușu ne dă în „Maiorul“ o puternică și impresionantă schiță din viața dela țară. «Morarul» este o bucată bună care poate să ne ncredințeze că dacă autorul va stăruii, va ajunge...

În «Iașul universitar» D-l I. Morărescu, strigând gloria acestui oraș condamnat peirii, se revoltă contra acelor cari «au acaparat destinele neamului românesc prin fraudă și insinuare». Este glasul desnădăjduit al unui adevărat moldovean.

Pictorul Adam Isac scrie duioase amintiri despre Artur Verona.

Câteva clișee după picturile lui O. Băncilă și Adam Isac, nu reușesc să ne pue nimic în față. Nu fiindcă pictorii n'ar avea talent, dar fiindcă... zincografia n-a reușit să prindă decât niște pete... indescitrabile.

Redactorii «Grainului moldovenesc» merită laude neprepuțite.

M. Ș.

Mălinii Culturali

În luna August a. c. s'a dat în această localitate pitorească, cu împrejurimi frumoase, mărgiuită de munți, un festival, dat de „Căminul Cultural, Mihail Sadoveanu“ la care a asistat un public foarte numeros.

Festivalul s'a dat în localul „Teatrului sătesc“ cu un program destul de bogat. După marșul cântat de corul de sub conducerea D-rei M. Scutăreanu, D-l I. Zotta președinte, a ținut o conferință populară instructivă. A urmat apoi câteva poezii, dueturi instrumentale etc. La urmă s'a jucat piesa „Napasta“ interpretând rolurile D-na E. Giosanu, Gavril Dorneanu, I. Plăcintă și A. Bârsan, sub conducerea și concursul D-lui I. Lungu noul diriginte al of. P. T. T. Mălini.

Membrii din comitet D-nii Ing. I. Bănulescu, Dr. Țapov, V-le Plăcintă, Lehaci, Rangu, Herescu, Voicu, etc. s'au remarcat prin concursul și activitatea rodnică ce o depun pentru prosperarea căminului.

În curând căminul va avea o casă de citire, cu sale de teatru, de bibliotecă și cetire, muzeul etc.

Se va ridica în grădina publică, un bust fostului prim dascăl al Mălinilor V. Lovinescu, făcut prin străduințe mari.

INFORMAȚIUNI

În numărul viitor vom comemora și noi pe scriitorul B. P. Hașden și pictorul Neculae Grigorescu, cu ocazia împlinirii a 25 de ani dela trecerea lor în posteritate.

— De asemenea în Nr. viitor vom publica primul fragment din romanul „Omul care moare” al colaboratorului nostru D-1 Mihail Șerban.

— D-1 Tuduciuc Lascar, colaboratorul nostru cât și a mai multor reviste, este autorizat ca redactor al revistei „Inmuguriri” pentru Ardeal.

— În curând va apare în editura revistei „Inmuguriri” primul număr (broșură) din Biblioteca „Inmuguriri” care nu urmărește decât un scop de natură educativă și de îndelnetnicire literară sănătoasă a spiretilor pregătite a înfrunta orice în lupta pentru a păstra ca niște adevărați neofiți ai artei, limba, scrisul — comori sfinte și moștenite din strămoși — neștirbite și locul nașterii lor prin naționalismul lor sincer și curat.

— Începând cu Nr. 6 vom începe publicarea lucrărilor premiate.

În momentul când să închidem coloanele revistei pentru a fi trase la mașină, primim și No. 9 — 10 al revistei „Moldova Literară” care e mult mai bine redactată ca No. 7 — 8.

Rugăm stăruitor pe cei întârziați să ne trimeată plata abonamentului.

În urma propunerii D-lui Gh. Pascu profesor Universitar la Iași, de a se începe în capitalele de județ, moldovene o intensă acțiune culturală sub egida Universității Iașene s'a format în Piatra-N. o Asociație Culturală compusă din directorii școalelor secundare, din conducătorii societăților culturale existente cum și din câțiva fruntași ai orașului pentru o mișcare culturală cu un bogat program de acțiuni, ce nu merită decât concursul tuturor bazat pe o muncă asiduă și desinteresată. Iată o pildă — pentru care aducem urările noastre sincere și calde de prosperare, care va fi imitată — cred — de toate județele moldovene.

Recomandăm călduros cititorilor noștri toată „Vestitorul Satelor” întemeiată de Ț Nicolae Stoleru pentru luminarea poporului care merită a i se da tot concursul material și moral. E în al XX-lea an.

Puține foi de cultură, pe înțelesul tufurilor, să ajungă ca „Vestitorul Satelor” prin vrednica stăruință și dragoste de limba și de poporul Român a Comitetului de Redacție compus din Preoții și Învățătorii de frunte din jud. Baia.

A apărut „Responsabilitate Funcționarilor Regiei“ autonome P. T. T. după Legea Contabilității Publice și legile speciale de I. Preutu, Șef de serviciu în Direcția Contencios P. T. T. cu o prefață de D-l General Florescu Banu Directorul G-ral al Regiei P. T. T.

Este o lucrare care prin importanța conținutului este necesară și nu poate scăpa nici unui funcționar din serviciile administrative ale statului, regiilor autonome, județelor și comunelor.

O recomandăm cu toată căldura cetitorilor noștri întru cât ne prezintă în mod detaliat problemele responsabilității morale și materiale a funcționarilor de orice categorie și din orice ramură, față de stat,—față de legile și normele obligatorii în vigoare — Prețul lei 90.

Distinsul nostru colaborator D-l Mihail D. Stamate a scos recent un volum de poezi „Spre lumină“, D-sa e cunoscut ca scriitor prin volumele de poezii Tăcere, E cerul din urmă și drumuri de isvoare și prin volumul de nuvele și schițe „Din Vremuri Depărtate“.

Volumul „Spre Lumină“ ne este o dovadă de evoluție talentului D-sale

Costul unui volum e de 25 lei și se găsește de vânzare la toate librăriile.

BIBLIOGRAFIE

Am primit la redacție : Reviste * foi

- „Făt Frumos“ Anul VII No. 3—4 Suceava.
- „Tinerimea Română“ No. 10 Anul XLIX București.
- „Grai Moldovenesc“ Anul I No. 2—3 Iași.
- „Muguri Noi“ Anul I No. 1 Oradea,
- „Glasul Nostru“ Anul I No. 20—22 Băsești jud. Fălciu
- „Știrea“ Anul II No. 183 și No. 185 Timișoara.
- „Moldova Literară No. 9—10 Mihăileni.

Cărți : *

- „Responsabilitatea Funcționarilor Regiei Autonome P.T.T. după legea contabilității publice și legile speciale de I. Preutu, cu o prefață de D-l General Florescu Banu, Directorul G-ral al Regiei P. T. T.“
- „Spre lumină“ (Poezii) de Mihail D. Stamate.
- „Ecouri din Paradis“ (nuvele) de C. Tanase Teyu

*) Asupra unora din aceste reviste și cărți vom reveni cu recenzii în numeroase viitoare.

**IMPRIMERIA JUDEȚULUI
NEAMȚ**

renovată după ultimile
cerinți moderne cu ma-
șini și litere noi
execută : prompt
efin și artistic ori ce
:- : lucrări de :- :

TIPOGRAFIE

ȘI DE

LEGĂTORIE

DE CĂRȚI

PIATRA — NEAMȚ
STR. ALEXANDRU CEL BUN 36

A APĂRUT
„SPRE LUMINĂ“
POEZII
de Mihail D. Stamate

Prețul 25 Lei

A APĂRUT
BROȘURA

„Ghiveci“

de ION LUNGU
și MIHAIL HAVRIȘ
cu o prefață de
E. LOVINESCU

Prețul 10 Lei

De vânzare la au-
tori și la redacția
revistei „Inmuguriri“

**Redacția și Administrația Revistei „INMUGURIRI“
PIATRA-N.**

D

Comuna

Strada

Județul